
ศักยภาพของการผลิต

ไม้โตเร็ว และ ไม้ป่าบางชนิด

เพื่ออุตสาหกรรม

โดย นายไพโรจน์ นิวาสวัต

ฝ่ายเศรษฐกิจป่าไม้

กองแผนงาน

กรมป่าไม้

"ศักยภาพของการผลิตไม้โตเร็ว และไม้ป่าบางชนิดเพื่ออุตสาหกรรม"

โดย นายไพโรจน์ นิวาสวัสดิ์
นักวิชาการป่าไม้ ๒ กองแผนงาน

- มลเหตุที่ตองปลูกไม้โตเร็ว
- ค่าจำกัดความของคำว่า "ไม้โตเร็ว"
- คุณสมบัติในการใช้ประโยชน์ของไม้โตเร็วบางชนิด
- การปลูกสร้างสวนป่าในภาครัฐบาล
- การปลูกสร้างสวนป่าในภาคเอกชน
- การประเมินศักยภาพของการผลิตไม้โตเร็วจากสวนป่า
- การวางทนายบทความ
- เอกสารอ้างอิง

"ศักยภาพของการผลิตไม้โตเร็ว และไม้ป่าบางชนิดเพื่ออุตสาหกรรม"

โดย นายไพโรจน์ นิवासวัต

นักวิชาการป่าไม้ ๖ กองแผนงาน

มูลเหตุที่ต้องปลูกไม้โตเร็ว

เนื่องจากพื้นที่ป่าไม้ใกล้ลดลงอย่างรวดเร็ว จนปัจจุบันเหลือพื้นที่ป่าไม้ไม่ถึง ๓๐ % ของพื้นที่ประเทศ อันเนื่องมาจากการบุกรุกทำลายป่า เพื่อใช้เป็นพื้นที่ทำการเกษตรของราษฎร และรวมตลอดถึงการหาไร่เลื่อนลอยของชาวเขาเผ่าต่างธเมื่อพื้นที่ป่าไม้ลดลง ผลผลิตจากป่า คือไม้ย่อมลดน้อยลงไปด้วย ผลผลิตของไม้จากป่าธรรมชาติ จึงไม่เพียงพอในการตอบสนองความต้องการใช้ไม้ภายในประเทศ รัฐบาลจึงมีนโยบายเร่งรัดให้มีการปลูกสร้างสวนป่า เพื่อทดแทนพื้นที่ป่าที่ถูกทำลายไป โดยกำหนดเป้าหมายไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๒๕-๒๕๒๙) ให้ดำเนินการปลูกป่าเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ปีละ ๓ แสนไร่ ในการปลูกต้นไม้มีค่าบางชนิดเพื่อหวังผลในทางเศรษฐกิจ อาทิเช่น ไม้สัก ไม้แดง และไม้ยาง เป็นต้น ต้องใช้เวลานานประมาณ ๔๐-๖๐ ปี จึงจะตัด นำมาใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งช้าเกินไป ถึงแม้ว่าไม้ชนิดดังกล่าวจะเป็นไม้ชนิดที่เป็นที่ต้องการของตลาดก็ตามในระหว่างที่รอ ก็จะมีการขาดแคลนไม้ใช้สอยอย่างรุนแรง ทางหนึ่งที่จะแก้ไขปัญหานี้ จะต้องปลูกไม้ที่เจริญเติบโตเร็ว ให้เนื้อไม้มากในระยะเวลานั้นสั้น อายุตัดฟันควรอยู่ในราว ๑๐-๑๕ ปี ก็นำไปใช้ประโยชน์ได้

คำจำกัดความของคำว่า "ไม้โตเร็ว"

Meijer ได้แบ่งอัตราความเติบโตของต้นไม้ ออกเป็น ๕ ประเภทคือ

๑. ไม้โตเร็วมาก (Very fast growing) ได้แก่ ต้นไม้ที่มีอัตราความเติบโตทางเส้นรอบวงเกินปีละ ๕ เซนติเมตร
๒. ไม้โตเร็ว (Fast growing) ได้แก่ ต้นไม้ที่มีอัตราความเติบโตทางเส้นรอบวง ปีละ ๔-๕ เซนติเมตร
๓. ไม้โตปกติ (Normal growing) ได้แก่ ต้นไม้ที่มีอัตราความเติบโตทางเส้นรอบวง ปีละ ๒.๕-๔ เซนติเมตร

๔. ไม้โตค่อนข้างช้า (Rather slow) ได้แก่ ต้นไม้ที่มีอัตราการความเติบโตทางเส้นรอบวง ปีละ ๑-๒.๕ เซนติเมตร

๕. ไม้โตช้า (Slow) ได้แก่ ต้นไม้ที่มีอัตราการความเติบโตทางเส้นรอบวงน้อยกว่า ปีละ ๑ เซนติเมตร

อำนวยการ คอวนิช ได้จำแนกไม้โตเร็ว โตช้า โดยใช้ขนาดเส้นรอบวงของไม้ เป็นเครื่องกำหนด ออกเป็น ๕ ประเภท ดังนี้

๑. ไม้ที่โตวัดรอบตรงระดับสูงเพียงอก (สูง ๑.๓๐ เมตร จากพื้นดิน) ได้ ๑๐๐ เซนติเมตร เมื่ออายุ ๑๐ ปี เป็นไม้โตเร็วมาก (Very fast growing)

๒. ไม้ที่โตวัดรอบตรงระดับสูงเพียงอก (สูง ๑.๓๐ เมตร จากพื้นดิน) ได้ ๑๐๐ เซนติเมตร เมื่ออายุ ๑๕ ปี เป็นไม้โตเร็ว (Fast growing)

๓. ไม้ที่โตวัดรอบตรงระดับสูงเพียงอก (สูง ๑.๓๐ เมตร จากพื้นดิน) ได้ ๑๐๐ เซนติเมตร เมื่ออายุ ๒๐ ปี เป็นไม้โตปกติ (Normal growing)

๔. ไม้ที่โตวัดรอบตรงระดับสูงเพียงอก (สูง ๑.๓๐ เมตร จากพื้นดิน) ได้ ๑๐๐ เซนติเมตร เมื่ออายุ ๒๕ ปี เป็นไม้โตค่อนข้างช้า (Rather slow)

๕. ไม้ที่โตวัดรอบตรงระดับสูงเพียงอก (สูง ๑.๓๐ เมตร จากพื้นดิน) ได้ ๑๐๐ เซนติเมตร เมื่ออายุ ๓๐ ปี เป็นไม้โตช้า (Slow)

องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (F.A.O) ให้ความหมายของ "ไม้โตเร็ว" ไว้ว่า "จะต้องมีความเพิ่มพูนรายปีสูงกว่า ๒ ลูกบาศก์เมตรต่อไร่"

การที่จะบ่งบอกว่า ไม้ชนิดใดเป็นไม้โตเร็ว จึงจะต้องคำนึงถึง ท้องที่ที่ปลูก ไม้ชนิดนั้น เป็นหลักสำคัญในการพิจารณา เพราะไม้ชนิดหนึ่งเมื่อนำมาปลูกในสถานที่แห่งหนึ่งเจริญเติบโตเร็วมาก แต่เมื่อนำไปปลูกยังสถานที่อีกแห่งหนึ่ง ปรากฏว่าโตช้า ความเหมาะสมในการปลูกชนิดพันธุ์ไม้ นั้น จึงขึ้นอยู่กับ สภาพดิน ความชุ่มชื้น ภูมิอากาศ ความสูงจากระดับน้ำทะเล ตลอดจน วัตถุประสงค์ของการใช้ประโยชน์ไม้ที่ปลูกนั้นด้วย

พันธุ์ไม้ที่เจริญเติบโตดีในประเทศไทย ที่เป็นพันธุ์ไม้พื้นเมืองของไทย ได้แก่ ไม้ชิงเหล็ก (Cassia Siamea) ไม้แคบ้าน (Sesbania grandiflora)

ไม้ช่อ (Gmelina arborea) และไม้เลื้อย (Melia egedarach) เป็นต้น และพันธุ์ไม้ต่างประเทศที่นำเข้ามาปลูก ได้แก่ ยูคาลิปตัส คามาลดูเลนซิส

(Eucalyptus camaldulensis) กระถินยักษ์ (Leucaena leucocysthala)